

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

VERTROUWELIJKCONFERENTIE VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJEN VAN DE ZES EEG-LANDENBRUSSEL, 4 tot 6 MAART 1963S a m e n v a t t i n g

Van 4-6 maart 1963 werd in Brussel een conferentie van de communistische partijen van de EEG-landen gehouden ter bespreking van de problemen rond de Europese economische integratie.

Een soortgelijke conferentie vond in april 1959 in de Belgische hoofdstad plaats.

Na afloop van de thans gehouden bijeenkomst werd een gemeenschappelijke Verklaring uitgegeven. Blijkens dit document spraken de zes partijen zich uit voor "democratisering" van de huidige EEG. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de Franse communisten, die voorheen nogal sceptisch tegenover de mogelijkheid daartoe bleken te staan, hun reserves op dit punt hebben laten varen. Wellicht heeft het Franse standpunt aan scherpte verloren sedert de totstandkoming van de as "Bonn-Parijs". Ook in de Verklaring werd deze alliantie als een nieuw gevaar voor "klein Europa" aan de kaak gesteld.

De CPN, die in Brussel was vertegenwoordigd door de partijbestuurders Tj. Jager, K. Stek en W. Kremer, heeft weinig aandacht aan de conferentie besteed. In de samenvatting, welke "De Waarheid" van de Brusselse Verklaring gaf, ontbreken met name die elementen, welke van een zekere realiteitszin tegenover de EEG getuigen.

Het feit, dat de CPN in haar "eenheidsstellingen" van 23 november 1962 voor Nederland uittreding uit de EEG verlangde, zal aan deze houding niet vreemd zijn. De CPN-leiding concentreert haar aandacht thans vooral op de bestrijding van de as Bonn-Parijs. Zij ziet hierin een nieuwe mogelijkheid om haar streven naar eenheid van actie met de socialisten kracht bij te zetten.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

CONFERENTIE VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJEN VAN DE ZES EEG-LANDEN

BRUSSEL, 4 tot 6 MAART 1963

Op een conferentie van marxistische theoretici over de EEG die in augustus/september 1962 te Moskou is gehouden, is gewezen op de wenselijkheid van nauwere samenwerking van de CP-en uit de EEG-landen.

Dit heeft geleid tot een initiatief van de CP-en van Frankrijk en Italië een conferentie van de partijen van de zes EEG-landen bijeen te roepen in dezelfde geest als de conferentie die deze partijen in april 1959 te Brussel over de kwestie van de Europese economische integratie hebben gehouden.

Op 9 februari 1963 werd te Berlijn een vóórvergadering belegd.

De conferentie zelf werd gehouden te Brussel van 4 tot 6 maart. Elke partij was uitgenodigd twee of drie vertegenwoordigers te zenden. De CP-Groot-Brittannië zond een "waarnemer". De discussie-grondslag voor de conferentie was voorbereid door de CP-België.

Na afloop van de conferentie werd een weinigzeggend communiqué gepubliceerd alsmede een Verklaring. Er werd ook een persconferentie gegeven.

De Verklaring

De EEG in handen van de monopolies

De Europese economische integratie wordt in de Verklaring - overeenkomstig de analyse die hiervan door de marxistische theoretici in augustus 1962 te Moskou is gegeven - uitgelegd als een krampachtige poging van het monopoliekapitaal zich te handhaven onder omstandigheden waarin socialisering van de eigendom een gebiedende eis is.

De technische vooruitgang en de ontwikkeling van de productiekrachten, zo stelt de Verklaring vast, nopen tot internationalisatie van het economische leven. De EEG is echter een vorm van integratie waardoor een bepaalde groep monopolies deze internationalisatie tracht te beperken in het belang van eigen economische en militaristische doelstellingen en is als zodanig een instrument in de koude oorlog.

De EEG heeft niet geleid tot de welvaartsverhoging, die bij haar

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

oprichting in het vooruitzicht is gesteld. De arbeiders hebben hun verworvenheden vaak weer verloren zien gaan tengevolge van prijsstijgingen en met name de kleine zelfstandigen en de boeren worden door de politiek van de monopolies in hun bestaan bedreigd.

De EEG, aldus de Verklaring, vormt in feite het economische fundament van het Atlantisch Pact. Zij houdt daarom een gevaar in voor de wereldvrede. Dit is bijzonder duidelijk geworden sinds de totstandkoming van de as Bonn-Parijs, die wellicht doorgetrokken zal worden naar Madrid.

Omdat een werkelijke internationalisatie van het economisch leven in het belang zou zijn van de arbeidersklasse moet de beperking van de internationalisatie door de monopolies ook gezien worden als een aanslag op het welvaartspeil van deze klasse.

Richtlijnen voor de strijd voor de vrede en tegen de monopolies

De arbeiders van de EEG-landen hebben daarom een dubbele taak. Zij zullen zich in de eerste plaats moeten inspannen voor het behoud van de vrede die door de samenzweringen van de monopolies in gevaar wordt gebracht; zij zullen zich in de tweede plaats dienen te verzetten tegen de aanslagen op hun welvaartspeil en op hun democratische rechten.

In de Verklaring wordt gesteld, dat de strijd voor de vrede vooral geconcentreerd moet worden op de eis tot algemene ontwapening en het verbod op het nemen van kernproeven.

Het sluiten van een niet-aanvalsverdrag tussen de NAVO en de landen van het Warschau-pact wordt voorgesteld als een belangrijke bijdrage tot de ontspanning in Europa. Ook de Duitse kwestie dient te worden opgelost, en wel op basis van de redelijke voorstellen die daartoe van de zijde van de Duitse Democratische Republiek zijn gedaan.

In het algemeen zullen de communisten zich dienen te beijveren voor de versterking van de vredesbeweging en door de vereniging van alle vredeskrachten van de zes EEG-landen.

Het belangrijkste gedeelte van de Verklaring is wel dat, waarin

VERTROUWELIJK

de verschillende aspecten van de strijd voor de economische en democratische rechten van de arbeidersklasse worden aangeduid. Gesteld wordt:

- 1) De arbeidersklasse en de andere democratische krachten dienen alle tegenstanders van de banken en de trusts te verenigen met het doel de rechten van het volk uit te breiden en de macht van de monopolies te beperken door nationalisaties of met andere middelen.
- 2) Er moet geëist worden, dat de nationale volksvertegenwoordigingen ten aanzien van de supranationale organen het recht van contrôle en het recht van initiatief krijgen.
- 3) Tegelijkertijd dienen de parlementaire en vakbondsvertegenwoordigingen zich zonder discriminatie in de vergaderingen van de EEG te kunnen doen horen.

De Verklaring besluit met een oproep tot eenheid van actie van communisten en socialisten, van alle arbeiders en democratische krachten voor het behoud van de vrede en de uitbreiding van de democratie.

Commentaar

De Westeuropese economische integratie wordt in de analyses van communistische zijde gewoonlijk vanuit drie gezichtspunten gezien, t.w.

- a. in verband met de huidige economische en politieke verhoudingen;
- b. de gevolgen ervan voor de welvaart van de arbeidende klasse in de verschillende landen;
- c. op welke wijze de integratie zelf dan wel haar kwalijke aspecten en ongunstige gevolgen kunnen worden bestreden.

ad a: Met betrekking tot de interpretatie van de EEG stemmen de analyses gewoonlijk wel overeen. Tijdens de persconferentie na afloop van de Brusselse conferentie zei de Italiaan Pajetta hierover: "De economische integratie beantwoordt aan objectieve vereisten van de ontwikkeling van de productiekrachten. Het heeft dus geen zin de vraag te stellen of men voor of tegen economische integratie 'op zich' is".

De huidige vorm van Europese integratie dient echter volgens de communisten te worden gezien als een "samenzwering van het monopoliekapitaal"

VERTROUWELIJK

die uitbuiting van de arbeiders en economisch-militaire machtsvorming ten doel heeft.

ad b: Ten aanzien van de gevolgen van de EEG voor het welvaartspeil van de arbeiders lopen de meningen uiteen, zoals ook Pajetta tijdens de persconferentie nog even benadrukte. Uit de Verklaring blijkt weinig van dit verschil in inzicht. De strekking van een desbetreffende passage is wel, dat de arbeiders bij de Europese integratie nauwelijks iets hebben gewonnen. Het is merkwaardig dat de Italiaanse afgevaardigden het daarmee eens zouden zijn geweest. (Tijdens de persconferentie verklaarde Pajetta dat allen het - niet alleen alinea voor alinea, maar zelfs komma voor komma - met de tekst van de Verklaring eens waren.) De Italiaanse communisten hebben tegenover de Franse immers altijd volgehouden, dat de Europese integratie heeft bijgedragen tot de verhoging van het welvaartspeil van de (Italiaanse) arbeiders.

ad c: Met betrekking tot de "strijd tegen de EEG" zijn eveneens tegenstrijdige meningen te beluisteren geweest, zowel b.v. tijdens de conferentie van de Marxistische theoretici te Moskou van augustus/september 1962 als tijdens de WVV-conferentie te Leipzig van december 1962. De gedachte dat de EEG een schakel zou kunnen zijn in de ontwikkeling van de kapitalistische naar een socialistische maatschappij (Chroestsjow), zij het dan, dat haar politiek en haar instellingen gedemocratiseerd zouden moeten worden, heeft tot nu toe geen genade kunnen vinden bij de Franse communisten en bij een belangrijke stroming in het WVV. De meest fervente verdedigers van de mogelijkheden voor een dergelijk "democratisch alternatief" zijn wel de Italianen.

Blijkens de Verklaring hebben de CP-en van de zes EEG-landen zich, zoals reeds werd opgemerkt, uitgesproken voor democratisering van de EEG.

In hoeverre de Franse communisten nog reserve hebben ten aanzien van de mogelijkheden voor dit "democratisch alternatief" is niet duidelijk. Wellicht heeft het Franse standpunt aan scherpte verloren sinds de totstandkoming van de "as Bonn-Parijs". Het is niet onmogelijk, dat de vrees voor deze "fascistische" alliantie sterker is geworden dan de afkeer van de EEG die tegen deze alliantie een tegenwicht zou kunnen vormen.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

Houding CPN

Besteedde de CPN in 1959 reeds weinig aandacht aan de toenmalige conferentie van de zes partijen in Brussel, in nog minder mate was dit het geval ten aanzien van de begin maart j.l. aldaar gehouden vergadering.

Reeds in januari bleek, dat het CPN-secretariaat weinig heil zag in een dergelijke bijeenkomst.

Het partijbestuurslid W. Kremer, die de voorbespreking in Oost-Berlijn op 9 februari j.l. bijwoonde, had daarom de status van "waarnemer" verkregen en het consigne ontvangen geen bindende afspraken te maken.

Kremer maakte ook deel uit van de CPN-delegatie, welke de jongste Brusselse conferentie bijwoonde. De andere CPN-vertegenwoordigers waren de partijbestuurders Tjalle Jager (lid Dagelijks Bestuur CPN en tevens lid Tweede Kamer) en Koert Stek (agrarisch "expert" van de partij). Met dat al zond de CPN bepaald geen sterke afvaardiging naar de Belgische hoofdstad.

Aangezien het genoemde trio als trouwe volgelingen van De Groot kan worden beschouwd, behoefde de laatste in principe weinig bevreesd te zijn voor politieke deviaties van hun kant t.a.v. de door de CPN inzake de EEG voorgestane koers. Overeenkomstig de op 23 november 1962 gepubliceerde stellingen inzake de eenheidspolitiek houdt deze voor Nederland o.m. in uittreding uit de EEG. Niettemin is de Nederlandse delegatie, die de Verklaring van Brussel mede ondertekende, daarmede toch enigermate overstag gegaan. In het slotdocument van de conferentie is immers geen sprake van enige eis tot uittreding uit de EEG. In tegendeel: men ging in Brussel in zekere zin uit van de realiteit van de Euromarkt.

"Waarheid"-berichtgeving

Op 9 maart publiceerde het CPN dagblad een sterk verkorte weergave van de ter conferentie door de "zes" aanvaarde "Verklaring".

Het valt op, dat vooral die zinsneden zijn overgenomen, waarin de

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

EEG op negatieve wijze wordt belicht. Zo is uitvoerig stil gestaan bij "de beperking van de democratische rechten van de arbeiders en de parlementaire instellingen" door het optreden van de EEG en bij de vele "onvervulde beloften" van deze Gemeenschap.

Bovenal wordt echter aandacht besteed aan de as Bonn-Parijs, welke een nieuw en gevaarlijk element binnen de EEG wordt genoemd. In dit verband wordt ook gewezen op het dreigende gevaar van opnemng van "het fascistische Spanje" in NAVO en Euromarkt.

Een gemeenschappelijke actie van communisten en socialisten tegen deze ontwikkeling wordt van essentieel belang geacht.

Belangwekkender is anderzijds hetgeen "De Waarheid" in haar samenvatting van de slotverklaring niet vermeldt.

Dat blijken namelijk juist de elementen te zijn, waarin sprake is van een zekere erkenning van de realiteit van de EEG ("de objectieve tendens tot internationalisatie van het economisch leven"). Zo worden de voor de communistische partijen in West-Europa gestelde taken, genoemd in de vorenstaande analyse van de Brusselse Verklaring, verzwegen.

Partijbestuurszitting

Ook in de resolutie van een onlangs aan de EEG gewijde partijbestuurszitting (gepubliceerd in "De Waarheid" van 21 maart jl.) wordt alleen gewag gemaakt van die Brusselse uitspraken, welke in de CPN-kraam van pas komen. Het feit, dat de Verklaring van Brussel in de CPN-resolutie "van groot belang" wordt geacht, krijgt in dit licht dan ook wel een zeer twijfelachtige betekenis.

Uit het CPN-document blijkt niets van enige "realiteitszin" t.a.v. de EEG. Anderzijds wordt de tot voor kort gehandhaafde eis van uittreding uit de EEG thans niet gesteld.

Commentaar

Het is duidelijk, dat de Brusselse verklaring voor wat betreft haar visie op de EEG als "realiteit", de CPN-leiding in moeilijkheden heeft gebracht.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

Men kan zich dan ook afvragen in hoeverre de partijleiding in november 1962 een politieke misslag beging door te stellen, dat de door de CPN gepropageerde politiek van staatkundige neutraliteit niet alleen uittreden van ons land uit de NAVO, maar ook uit de EEG noodzakelijk maakte.

De Groot c.s. zijn met deze stellingname misschien dan ook wat voorbarig en te rechtlijnig geweest, al zou de overneming van deze leuzen in de "Prawda" van 1 december 1962 er op kunnen duiden, dat de CPN, althans voor dat moment, geen politieke fout beging. Trouwens, ook de PCF en de PCI huldigden t.a.v. de EEG uiteenlopende standpunten. Afgewacht dient te worden of de CPN-leiding zich in de naaste toekomst metterdaad aan de Verklaring van Brussel zal conformeren; ook in die zin, dat zij haar eis inzake uittreding uit de EEG zal laten vallen.

Deze eis werd laatstelijk uitdrukkelijk onder woorden gebracht in een artikel van de redacteur-buitenland van "De Waarheid" G. Verrips, in het theoretisch partijorgaan "Politiek en Cultuur" van maart 1963. In dit artikel, gedateerd 10 februari 1963, wordt als voornaamste bijdrage voor ons land aan de vrede in Europa gesteld: "losmaking van Nederland uit de boeien van NAVO en EEG". De scribent plaatste hier-teenover als alternatief opnieuw de staatkundige neutraliteit van ons land, waarvoor de Sowjet-Unie zich garant zou willen stellen. In "De Waarheid" werd de bewuste CPN-eis het laatst duidelijk gesteld op 9 februari j.l.

Het is te verwachten dat de CPN haar agitatie in de komende tijd zal concentreren op de bestrijding van de "as Bonn-Parijs-(Madrid)" en tegelijk zal voortgaan met het signaleren van de gevaren, welke de arbeiders van de zijde der monopolies bedreigen.

Hiermede beoogt de partij tevens haar "eenheidspolitiek" ten opzichte van de socialisten te ondersteunen, thans koersend op de vorming van een zgn. anti-fascistisch Volksfront.

1 april 1963

VERTROUWELIJK